

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: **Š., a.s. Š., a.s.**, P.X., B., IČO: X., zastúpeného advokátom JUDr. S.M., Š. č. X., B. proti žalovanému: **J.I. – T.-P.**, miesto podnikania H.X., T., zastúpeného advokátom JUDr. J.L., Nám. sv. S.X., T., **o ochranu proti nekalej súťaži**, na odvolanie žalobcu a žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne z 22. februára 2007, č. k. 7 Cb/38/1999-598, takto

r o z h o d o l:

Rozsudok Krajského súdu v Trenčíne z 22. februára 2007 č. k 7 Cb 38/99-598 sa v napadnutej časti, v ktorej sa žaloba na uverejnenie rozsudku zamietla, **p o t v r d z u j e**.

V časti, ktorou bolo rozhodnuté o povinnosti žalovaného zaplatiť 500 000,-- Sk a v časti, ktorou bol nárok na primerané zadost'učinenie zamietnutý vo zvyšku v sume 6 500 000,-- Sk sa **z r u š u j e** a vec sa v zrušenom rozsahu **v r a c i a** súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e:

Krajský súd v Trenčíne napadnutým rozhodnutím uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 500 000,-- Sk ako primerané zadost'učinenie. Zamietol návrh žalobcu na priznanie práva uverejniť rozsudok. Vo zvyšku návrh zamietol a konanie zastavil. Žiadnemu z účastníkov nepriznal právo na náhradu trov konania.

Konanie podľa § 96 O.s.p. bolo zastavené z dôvodu späťvzatia návrhu v časti petitu, v ktorom sa domáhal uloženia zdržovacej povinnosti a to zdržať sa uvádzania a rozširovania údajov o autorizácii tých zdravotníckych tlačív, ktoré nemá autorizované Ministerstvom zdravotníctva Slovenskej republiky alebo iným na to príslušným orgánom, zdržať sa rozširovania a využívania materiálu, porovnanie cien platných k 1. januáru 1999 zdravotníckych tlačív pre NsP vydavateľ Š., a.s. a I. tlačivá v hospodárskej súťaži, zdržať sa uvádzania a rozširovania akéhokoľvek porovnávania cien žalobcu a žalovaného, ktoré nie je objektívne a nie je spracované nezávislým subjektom.

Podľa odôvodnenia rozhodnutia súdu prvého stupňa po čiastočnom späťvzati návrhu žalobca sa domáhal práva na trovy žalovaného zverejniť rozsudok v denníkoch P., S., H. a v týždenníku T. a to v rozsahu obsahovo súvislých častí rozsudku, v ktorých sa konštatuje, že zo strany žalovaného došlo k nekalému súťažnému konaniu. Ďalej sa domáhal uloženia povinnosti žalovanému zaplatiť mu 7 000 000,-- Sk ako primerané zadost'učinenie.

Z vykonaného dokazovania krajský súd mal za preukázané, že obaja účastníci konania sú súťažiteľmi na trhu. Žalobca uplatnený nárok založil na tvrdení, že žalovaný s cieľom získať prospech porovnávaním cien k 1. novembru 1998 a k 1. januáru 1999 a šírením porovnávacieho cenníka účelovo vyvolal u spotrebiteľov zdanie, že ponúka tovar rovnakej kvality ako žalobca, pritom za nižšie ceny ako žalobca s mnohoročnou a všeobecne známou vynikajúcou kvalitou s výborným renomé a takýmto konaním sa žalovaný dostal v hospodárskej súťaži na miesto, ktoré by sám bez žalobcu nikdy nedosiahol. Žalovaný uplatnený návrh považoval len za výsledok konkurenčného boja a s ním súvisiacich vzťahov. Tvrdil, že ku svojmu konaniu bol vyprovokovaný správaním žalobcu, ktorý sa snažil získať a udržať monopolné postavenie na trhu tlačív v oblasti zdravotníctva, v čom bol podporovaný aj postupom Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky. Žalovaný tvrdil, že za účelom získania zákazníka žiadne cenové porovnanie nevykonával a nikdy takéto cenové porovnanie odberateľom zdravotníckych zariadení nerozposielal, vypracovaný cenník zaslal len MZ SR.

Porovnanie cien dvoch súťažiteľov samo o sebe nie je možné považovať za nekalosúťažné konanie. Porovnávacia reklama je prípustná podľa zákona č. 147/2001 Z.z. o reklame, jej medze upravuje § 4 ods. 2. Do účinnosti tohto zákona nebola zakázaná. Podstatu nekalosúťažného konania videl krajský súd v konaní žalovaného v neobjektívnom porovnávaní cien tlačív, keďže ceny žalobcu boli vždy dojednávané s odberateľmi individuálne a šírením resp. rozposielaním zdravotníckym zariadeniam, teda obchodným partnerom oboch súťažiteľov.

Súd prvého stupňa dospel k záveru, že postup pri tvorbe cien vyvoláva pochybnosti. Cenník žalobcu, na ktorom je porovnávanie založené, nezodpovedá cenám žalobcu v čase porovnania, ceny tlačív nekorešponujú ani s cenami žalobcu podľa časopisu M., z ktorého podľa tvrdenia žalovaného pri tvorbe cien vychádzal, sú cenami v prospech žalovaného. M. obsahuje maloobchodné ceny s DPH a takto utvorený porovnávací cenník bol šírený odberateľom zdravotníckych tlačív. Porovnanie cien v roku 1999 obsahovalo len 177 tlačív, hoci žalovaný tvrdil, že mal autorizovaných celkom 327 druhov zdravotníckych tlačív. Rozširovanie porovnávacieho cenníka vychádzajúceho z neobjektívneho porovnávania nie je konaním v súlade s dobrými mravmi. Preto toto konanie žalovaného pokladal za nekalosúťažné v zmysle § 44 ods. 1 Obchodného zákonníka. Za opodstatnený nárok súd pokladal priznanie primeraného finančného zadosťučinenia podľa § 51 Obchodného zákonníka v sume 500 000,-- Sk, do ktorej žalobe vyhovel a vo zvyšku zamietol. Uviedol, že výšku určil závažnosťou a intenzitou nekalosúťažného konania, dosah tohto konania, úroveň obratu, výška obchodného majetku. Pri rozhodovaní o výške prisúdeného zadosťučinenia zohľadnil, že obaja súťažiaci sú finančne a kapitálovo silné subjekty, že žalobca je súťažiteľ s mnohoročnou tradíciou, obratom predaja žalovaného, že na trhu v roku 1999 pôsobilo minimálne 9 podnikateľov v oblasti výroby tlačív a motívom konania žalovaného, brániť sa proti selektívnemu prístupu Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky, ktorý uprednostňoval žalobcu pred ostatnými dodávateľmi. Za dostatočnú sankciu vo vzťahu k nekalosúťažnému súťažiteľovi pokladal finančné zadosťučinenie v sume 500 000,-- Sk, a preto zverejnenie rozsudku podľa § 55 ods. 2 Obchodného zákonníka v navrhovanom rozsahu nepovažoval za opodstatnené. O trovách rozhodol podľa § 142 ods. 2 (čiastočný úspech v konaní) a § 146 ods. 1 písm. c/ O.s.p. (zastavené konanie).

Proti tomuto rozhodnutiu v časti výroku o povinnosti zaplatiť primerané zadosťučinenie a vo výroku o náhrade trov konania podal žalovaný odvolanie. Namietal, že rozhodnutie pokladá za nesprávne, neobsahuje odôvodnenie, ktoré by umožňovalo zistiť skutkové a právne závery, o ktoré súd svoje rozhodnutie oprel. Neprihliadol na jeho podstatu obrany proti uplatneným nárokom. Poukázal na ustanovenie § 53 Obchodného zákonníka a súdnu prax, kedy forma primeraného zadosťučinenia je prípustná v prípadoch zistenia nekalosúťažného konania závažnejšieho charakteru najmä z hľadiska jeho dôsledkov na strane poškodeného súťažiteľa. Zdôraznil, že od počiatku sporu jasne a zrozumiteľne namietal, že zostavením porovnávacích cenníkov reagoval na zjavne nekalosúťažné konanie žalobcu spočívajúce v tom, že tento sa prostredníctvom Ministerstva zdravotníctva SR,

Sociálnej poisťovne, Všeobecnej zdravotnej poisťovne a neskôr aj Úradu priemyselného vlastníctva SR snažil vytvoriť stav, že okrem žalobcu nie je žiaden iný subjekt oprávnený zdravotnícke tlačivá ich odberateľom dodávať. Súd sa nezaoberal konaním žalobcu, ktorý mal snahu monopolizovať postavenie na trhu zdravotníckych tlačív, keď po určitú dobu až do rozhodnutia Protimonopolného úradu SR a prijatia odborného usmernenia Ministerstva zdravotníctva SR sa podarilo vylúčiť ďalších súťažiteľov z účasti na predaji týchto tlačív. Ak žalobcovi potom poklesli tržby z predaja zdravotníckych tlačív, tak len v dôsledku získanej možnosti ďalších súťažiteľov dodávať tieto tlačivá ich odberateľom. Nebola však preukázaná príčinná súvislosť s tvrdým poklesom tržieb z predaja tlačív a tým, že k niektorým z odberateľov sa dostal porovnávací cenník Š.- I. Naopak preukázal, že žalobca oznamoval v roku 1998 odberateľom zdravotníckych tlačív, že len on je oprávnený dodávať tieto tlačivá. Zdôraznil, že ak zostavil porovnávací cenník, tak mal len snahu presvedčiť zainteresované štátne orgány a inštitúcie o ekonomickej výhodnosti toho, aby na trhu zdravotníckych tlačív bolo umožnené pôsobiť všetkým spôsobilým a oprávneným výrobcami týchto tlačív. Nikdy nerozširoval cenník v záujme poškodiť žalobcu, vytlačiť ho z trhu alebo získať odberateľov pre seba, ale len v záujme dokázať výhodnosť pripustenia konkurencie v tejto oblasti. Súd sa zaoberal len zistením, či porovnanie cien v žalobcom doložených porovnávacích cenníkoch Š. - I. bolo objektívne alebo nie. Vytýkal súdu nesprávny a nedôsledný postup, keď poukázal na niektoré konkrétne druhy zdravotníckych tlačív, u ktorých ceny nemali korešpondovať s cenami uvedenými v časopise M. Zdôraznil, že porovnanie cien zostavil z dvoch vtedy dostupných materiálov, v ktorých žalobca uvádzal ceny zdravotníckych tlačív. Súd prvého stupňa mal pri objektívnom postupe prihliadať na tieto zdroje. Tiež poukázal na chybný matematický výpočet cien s DPH v cenníkoch žalobcu a na disproporcie, ktoré z toho pri porovnávaní cien vznikli. Znovu zdôraznil, že ceny uvedené v cenníku sú presné a úplne objektívne, použil presný výpočet ceny s DPH a to bez ohľadu na to, či presne vypočítaná cena zvýšila alebo znížila cenu pre porovnanie. Z toho dôvodu pokladal za neobjektívne a neadekvátne konštatovanie súdu, že cenové porovnanie nebolo vykonané objektívne. V porovnávacích cenníkoch nešíril o žalobcovi žiadne nepravdivé údaje, ale len uviedol ceny, za ktoré žalobca v tom čase ponúkal na predaj zdravotnícke tlačivá a na porovnanie k týmto cenám uviedol zas ceny, ktoré ponúkal žalovaný za tie isté tlačivá. Toto konanie nemožno potom hodnotiť ako nekalosúťažné konanie, nemohlo byť v rozpore s dobrými mravmi súťaže a nemohlo ani privediť ujmu iným súťažiteľom alebo spotrebiteľom. Súd vôbec neprihliadol k tomu, že porovnávacie denníky najprv doručil príslušným štátnym úradom a inštitúciám a tieto potom rozposlal odberateľom

zdravotníckych tlačív. Z týchto vzájomných súvislostí konanie žalovaného potom nemožno považovať za konanie obsiahnuté v generálnej klauzule § 44 ods. 1 Obchodného zákonníka. Ďalej namietal postup súdu pri určení druhu a výšky primeraného zadosťučinenia. Priznanie primeraného zadosťučinenia v peňažnej forme predpokladá nekalosúťažné konanie väčšej intenzity a to z hľadiska doby trvania ako aj zásahu do práv poškodeného súťažiteľa a rozsahu následkov takéhoto zásahu. Musí byť nepochybne zistené, že dotknutý účastník utrpel nemajetkovú ujmu v takom rozsahu alebo druhu, že nepostačuje jej vyrovnanie primeraným zadosťučinením v nepeňažnej forme. Až po takomto zistení možno posudzovať aká čiastka požadovaná ako zadosťučinenie je primeraná k vyrovnaní nemateriálnej ujmy v peniazoch. Tvrdil, že ak by konanie napriek uvedeným výhradám bolo pokladané za nekalosúťažné konanie, vzhľadom na preukázané okolnosti za ktorých by k tomu došlo, tak jedinou primeranou formou zadosťučinenia bolo požadované nemajetkové plnenie - zverejnenie rozsudku na trovy žalovaného. Z rozsudku nemožno zistiť úvahu súdu pri určení formy a výšky primeraného zadosťučinenia v peniazoch. Určenie jej výšky podľa úvahy súdu nemôže byť totožné so svojvôľou súdu, musí byť založené na konkrétnych zistených skutočnostiach vyplývajúcich z dokazovania, čo nebolo. Jej výšku priznanú súdom pokladá za neprimerane vysokú. Poukázal ďalej na to, že v slovenských podmienkach je súťažiť s mnohoročnou tradíciou a kvalitu jeho výrobkov potvrdzujú výsledky verejných súťaží.

Ďalej namietal nesprávnosť výroku o trovách konania a nedostatok jeho odôvodnenia. Má za to, že v konaní bol úspešný v rozsahu 85,72% , preto nie je zřejmý dôvod rozhodnutia súdu v tejto časti. Žiadal, aby odvolací súd rozhodnutie súdu prvého stupňa v napadnutej časti zmenil a žalobu zamietol a priznal mu náhradu trov konania vo výške 254 480,-- Sk a náhradu trov odvolacieho konania.

Proti všetkým výrokom rozsudku Krajského súdu v Trenčíne podal žalobca odvolanie. Podľa jeho názoru v spore bolo preukázané, že žalovaný s cieľom získať prospech, ktorý sám nedosiahol, neobjektívnym porovnávaním a šírením tohto neobjektívneho porovnávania predmetnými cenníkmi účelovo vyvolal u spotrebiteľov zdanie, že ponúka tovar rovnakej kvality ako žalobca, ale za nižšiu cenu. Takýmto konaním sa žalovaný dostal v hospodárskej súťaži na miesto, kde by sa sám bez žalobcu nikdy nedostal. Uvádzaný motív žalovaného nemôže ospravedlňovať správanie žalovaného, lebo proti selektívnemu prístupu Ministerstva zdravotníctva SR sa mohol brániť inak, podaním návrhu na Protimonopolný úrad SR. Motívom podľa žalobcu je presadiť sa na trhu na úkor iného súťažiteľa a v konečnom dôsledku maximalizovať svoj zisk. Výška primeraného zadosťučinenia má byť primeraná tak

vo vzťahu k žalobcovi, aby mu za vzniknutú ujmu mohla byť spôsobilá aj skutočne privodiť zadosťučinenie, tak aj vo vzťahu k žalovanému spôsobom, aby táto sankcia predstavovala citeľný zásah, ktorý bude pôsobiť presvedčivo a preventívne. Úroveň obratu a výška obchodného majetku žalovaného v konaní podľa jeho vedomia skúmaná nebola. Súd prvého stupňa nevyhovел návrhu žalobcu na vykonanie dokazovania ohľadne rozhodnutia súdu o primeranosti výšky zadosťučinenia. V odôvodnení rozhodnutia sa nevysporiadal presvedčivo, výstižne a zrozumiteľne z akých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie dôkazy a ako vec právne posúdil, keď primerané zadosťučinenie posúdil sumou 500 000,-- Sk a vo zvyšnej časti návrh zamietol. Rovnako pokladal za nepreskúmateľný výrok rozhodnutia týkajúci sa zamietnutia návrhu na priznanie práva uverejniť rozsudok. Za nesprávny pokladal aj výrok o náhrade trov konania. Má za to, že súd mal o trovách rozhodnúť podľa § 142 ods. 3 O.s.p. s tým, že výška peňažného plnenia závisela od úvahy súdu. Žiadal, aby odvolací súd odvolaním napadnuté rozhodnutie zrušil a vec vrátil súdu na ďalšie konanie.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.) prejednal vec v medziach odvolania podľa § 212 ods. 1 O.s.p. a § 214 ods. 1 O.s.p. a dospel k záveru, že odvolania žalobcu a žalovaného sú dôvodné.

Podľa názoru odvolacieho súdu súd prvého stupňa dospel k správne mu záveru, že žalovaný konal nekalosúťažne. Žalovaný svojim v návrhu vytýkaným konaním sa dopustil nekalej súťaže vymedzenej v generálnej klauzule v § 44 ods. 1 Obchodného zákonníka. Išlo o konanie v hospodárskej súťaži, ktoré bolo v rozpore s dobrými mravmi a bolo spôsobilé privodiť ujmu žalobcovi.

Je nepochybné, že účastníci konania sú súťažiteľmi. Ich podnikateľská činnosť je rovnaká, obaja podnikajú vo vydavateľskej činnosti. Odvolací súd má za to, že konanie spočívajúce v zasielaní písomností s porovnávaním cien výrobkov jedného súťažiteľa s druhým súťažiteľom aj v prípade, ak by ceny v porovnávacom dokumente boli pravdivé, nemá charakter čestného súťažného styku. Konečným účelom takéhoto konania žalovaného bolo presadiť sa na trhu na úkor žalobcu, ktorý pred inkriminovaným časom (1998) mal na trhu vo vydavateľskej činnosti dominantné postavenie. Išlo o konanie nekalosúťažné a takéto konanie je v rozpore s dobrými mravmi, ktoré nemôže požívať právnu ochranu (§ 44 Obchodného zákonníka).

Žalobca si voči žalovanému ako právnu ochranu proti nekalej súťaži uplatnil primerané zadosťučinenie v sume 7 000 000,-- Sk a uverejnenie rozsudku v určenom rozsahu na trovy žalovaného (§ 53 a § 55 Obchodného zákonníka).

Primerané zadosťučinenie je náhradou za spôsobenú ujmu. Poskytnutie ochrany peňažnou formou prichádza do úvahy najmä v prípade, ak ujma svojou povahou nemajetková, bude mať negatívne majetkove dopady (najčastejšie v podobe straty klientely), ktoré ani zadosťučinenie vo forme ospravedlnenia nebude môcť zvrátiť. Zadosťučinenie poskytnuté v peniazoch je dôvodné tam, kde zásah do nemateriálnej sféry dotknutého súťažiteľa môže mať dôsledky (niekedy aj veľmi výrazné hoci ťažko vyčísliteľné) tiež v jeho majetkovej sfére.

Súd prvého stupňa žalobcovi priznal zadosťučinenie v sume 500 000,-- Sk. V odôvodnení síce uviedol, čo pokladal za rozhodujúce hľadiská pre rozhodovanie o výške zadosťučinenia, aby toto bolo primerané k závažnosti, intenzite nekalosúťažného konania a k dosahu tohto konania na úroveň obratu a výšky obchodného majetku. V odôvodnení však absentuje úvaha súdu, na základe ktorého hľadiska dospel k priznanej výške zadosťučinenia. Odvolací súd preto nemôže preskúmať správnosť, dôvodnosť a primeranosť tejto uplatnenej právnej ochrany žalobcu.

Z uvedeného dôvodu v tejto časti napadnuté rozhodnutie zrušil podľa § 221 ods. 1 písm. h/ a ods. 3 O.s.p. a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

V ďalšom konaní pri určení výšky primeraného zadosťučinenia je potrebné vychádzať z rozsahu intenzity nekalosúťažného konania v pomere k vykázanému zisku žalovaného za rok 1998 a 1999. Bude ďalej rozhodovať spravidla hodnota majetku dotknutého nekalou súťažou, povaha, intenzita a trvanie nekalosúťažného deliktu a celkové okolnosti konkrétneho prípadu.

Zverejnenie rozsudku (jeho časti) podľa § 55 ods. 2 Obchodného zákonníka má zvláštnu povahu satisfakcie, pretože sa tým úspešnému účastníkovi dostáva morálneho zadosťučinenia. Súčasne naplňuje znaky aj funkcie reparačnej, pretože publikácia rozsudku má zreteľné reklamné aspekty v prospech úspešného účastníka.

V čase rozhodovania odvolacieho súdu je nepochybné, že žalovaný už nekoná nekalosúťažne. Podľa vyjadrenia žalobcu na pojednávaní odvolacieho súdu žalovaný s nekalosúťažným konaním prestal po nariadení predbežného opatrenia súdom, a preto v časti zdržovacieho petitu vzal žalobu späť. Táto časť uplatnenej právnej ochrany stratila význam morálneho zadosťučinenia. Navyiac od rozhodného obdobia do tohto času je značný časový odstup, v ktorom žalovaný konal nekalosúťažne.

Z uvedeného dôvodu Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k záveru, že žaloba nie je dôvodná v časti zverejnenia časti rozsudku. Pretože k tomuto stanovisku dospel aj súd prvého stupňa, v tejto časti je napadnuté rozhodnutie vecne správne, a preto ho podľa § 219 O.s.p. potvrdil.

V novom rozhodnutí o veci súčasne rozhodne aj o náhrade trov odvolacieho konania (§ 224 ods. 1 a ods. 3 O.s.p.).

P o u č e n i e: Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

V Bratislave 18. septembra 2008

JUDr. Anna Marková, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Michaela Szöcsová